

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): diplomová / ~~bakalářská~~

Posudek (co se nehodí, škrtněte): vedoucího / ~~oponenta~~

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Petra Hečková, Ph.D.

Práci předložil(a): Bc. Eliška Valdmanová

Název práce: Výtvarné řešení a ilustrace raně novověkých vědeckých tisků v českých sbírkách

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem předkládané práce bylo zpracování tématu výtvarné výzdoby raně novověkých vědeckých tisků jak po stránce grafické složky doprovázející text (vědecká ilustrace), tak po stránce celkového výtvarného řešení (fyzická úprava, vazba knih). Z důvodu značného rozsahu autorka po dohodě téma dále omezila na oblast tisků přírodovědných, zoologických, pocházejících z 16. století, kdy jsou vědecké představy stále více ovlivňovány zámořskými objevy, avšak zároveň zde stále přežívá určitá míra symbolického chápání světa (tradice středověkých bestiářů). I přes toto doporučené tematické vymezení byl cíl práce naplněn jen zčásti. Předpokladem pro úspěšné naplnění byla práce se samotnými fyzickými exempláři dochovanými v českých sbírkách (přínejmenším v historických fondech veřejně přístupných knihoven). Autorka se namísto toho omezila pouze na studium vědecké ilustrace a pracovala s digitálními podobami starých tisků. Což není a priori nemožné, ale nelze to považovat za jedinou výzkumnou metodu – i s ohledem na specifický výtvarný/materiálový charakter starých tisků (filigrány a struktura či kvalita použitého papíru, jemnost rytiny aj.), o němž digitální kopie, alespoň při současných metodách digitálního zpracování starých tisků, není schopna poskytnout adekvátní informace.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Rozsáhlé části – např. k tématu vědecké ilustrace a reprodukční grafiky – jsou čerpány pouze z českých zdrojů. Možnost konzultovat dostupnou zahraniční literaturu (alespoň elektronické plnotextové zdroje z databází předplacených univerzitou případně zahraniční publikace dostupné v českých knihovnách) byla využita jen doplňkově, přestože mohla poskytnout cennou představu o tom, jak téma řeší zahraniční kulturněhistorické a uměleckohistorické bádání. K dějinám biologie obecně by bylo zapotřebí konzultovat alespoň ty nejvýznamnější práce zahraniční (alespoň v angličtině), ale nejsou využity ani existující práce české (Z. Roček, E. Opatrný, k ornitologii S. Komárek aj.).

Ne vždy bylo téma zpracováno adekvátně a s dostatečným potenciálem – např. na kapitulu o grafických technikách by bylo žádoucí navázat rekapitulací možností, jež konkrétní využívané techniky přispěly k rozvoji vědecké ilustrace. Čtenář mnohdy tápe, a vysvětlení je mu nabízeno doslova „mezi řádky“ – ilustrativní je kapitola 4, kde se začne hovořit o symbolice zvířat, aniž by bylo dostatečně vysvětleno, proč je pro téma důležitá. Obecně diplomová práce nevyužívá všech možností, a zpracování je spíše povrchní, soustředí se na běžný, místy až zbytečně detailní popis několika vybraných ilustrací, bez snahy o komplexnější zpracování. Kapitola 4.4, věnovaná pojetí přírodních věd v renesanci, je velmi stručná a neobsahuje vysvětlení důležitých skutečností. Ve středu zájmu jsou sice vědecké práce Gesnera a Aldrovandiho, přesto citelně chybí představení soudobého diskurzu (studium biologie a zoologie v 16. století v Anglii nebo Francii).

Ne vždy je výběr použitých informačních zdrojů dostatečný. Očekávala bych větší využití odborné literatury, nikoli encyklopedie či popularizujících příruček (viz kapitola o papouškovi).

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Vinou chvatného dokončování se místy objevuje vychýlení z větné vazby, syntaktické chyby apod. Detailní studium latinského textu sice nebylo cílem práce, přesto by bylo vhodné využívat jazykově korektní formu psaní druhových názvů zvířat a odlišovat skloňování podstatných jmen (použití předložky „de“, která není součástí názvu biologického druhu, viz kap. 8.2.1, 8.3.1, 8.3.2).

Grafické rozčlenění na kapitoly a podkapitoly není moc přehledné, pomohlo by častější používání prokladů a mezer mezi podkapitolami, tak aby se text nesléval v jeden celek. U digitalizovaných kopií jsou používány i černobílé, nepříliš kvalitní a redukované reprodukce navzdory tomu, že analýza ilustrací se stala těžištěm práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Diplomová práce bohužel nevyužila všech možností, jež téma výtvarného řešení vědeckých zoologických tisků z období renesance nabízí. Přes nesporně originální koncepci pracující s porovnáním řešení grafických ilustrací a související otázkou vzoru a kopie v renesanční reprodukční grafice zůstává v mnoha ohledech na půli cesty. Nedostatečně osvětlen je nejen kontext vývoje biologických věd, důležitý pro vystavení celého výkladu k vědecké zoologické ilustraci, ale práce zaostává i v aspektech, které si vytkla jako těžiště práce (tzn. výše zmíněný problém reprodukční grafiky a jejích sdělovacích/informativních možností a specifik výtvarného řešení a výtvarné stylizace). Autorka se podle všeho ani nepokusila vyhledat konkrétní exempláře dochované v českých sbírkách k jejich fyzickému studiu (přínejmenším v oddělení rukopisů a starých tisků NK), nebo se o této možnosti v textu ani nezmiňuje.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

V souvislosti s kapitolou o papouškovi práce mohla obsahovat také krátký exkurz k tématu exotických zvířat v soudobém umění. Můžete zmínit alespoň některá výtvarná díla z období renesance, kde se motiv papouška (nebo exotického ptactva obecně) vyskytuje?

Zabýváte se biologií a zvláště zoologií v renesanci. Mohla byste doplnit výklad v kapitole 4.4 do komplexnějšího obrazu stavu zoologických znalostí (krátké představení dalších osobností, které se zabývaly zoologií).

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Velmi dobře až dobře (v závislosti na zodpovězení otázek).

Datum: 16. 5. 2019

Podpis:

